

ΓΛΩΣΣΑ

Β' Δημοτικού

Κλίνω το ουσιαστικό *μαϊμού*:

- _____ ζει στη ζούγκλα.
- _____ η ουρά είναι μακριά.
- _____ τη βλέπουμε στο δέντρο.
- _____ , έλα να σου δώσω μια μπανάνα.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΩΗ

Περιεχόμενα

15. Αλληλογραφώ	1
Το Βοηθητικό Ρήμα έχω	1
Πληθυντικός ευγενείας	3
Ξένες Λέξεις	4
Σύνθετες Λέξεις	5
16. Νιώθω	6
Ο συγκριτικός βαθμός των επιθέτων	6
17. Εφημερίδες! Εφημερίδες!	11
Ουδέτερα ουσιαστικά	11
Επρρήματα	13
Ρήματα σε –ίζω	15
18. Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει	17
Ουδέτερα ουσιαστικά	17
19. Τα μάθατε τα νέα;	21
Επίθετα και ουσιαστικά	21
Υποκοριστικά και Μεγεθυντικά	23
Ρήματα σε –ώ	26
Μετοχές	29
20. Ποιος είναι; Τι κάνει;	31
Οι χρόνοι των ρημάτων	31
Ρήματα σε –ώνω και σε -εύω	33
21. Χρήσιμες οδηγίες	37
Πώς δίνουμε οδηγίες;	37
22. Πώς γίνεται; Πώς παίζεται;	43
Αόριστος	43
Κανόνες Ορθογραφίας	46
Κανόνες ορθογραφίας (συνέχεια)	48
23. Για να γελάσουμε	52
Αναγνωρίζω Λέξεις	52
Επίθετα σε –ινος, –ικος, –ιμος	54
24. Να σου πω τι έμαθα;	56
Καλό Καλοκαίρι!	64

15. Αλληλογραφώ Το Βοηθητικό Ρήμα έχω

Εγώ έχω	Εμείς έχουμε
Εσύ έχεις	Εσείς έχετε
Αυτός-ή-ό έχει	Αυτοί-ές-ά έχουν(ε)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώνω τις προτάσεις με το ρήμα **έχω**:

- Η Τζένη ένα κόκκινο πορτοφόλι.
- Τι και φαίνεσαι στενοχωρημένος;
- Τώρα μάθημα πιάνου και μετά θα πάω στο γυμναστήριο.
- Μήπως ένα μολύβι να μου δώσετε;
- Κάτι μέσα στη σάκα τους και το κρύβουν.
- να κάνουμε πολλές δουλειές σήμερα.

2. Γράφω τις προτάσεις στον άλλον αριθμό:

- Έχεις λίγο χρόνο να σου μιλήσω;

.....

- Αυτοί έχουν πολλά προβλήματα.

.....

- Προσπαθώ να έχω λίγο ελεύθερο χρόνο.

.....

- Πού είσαι όλο το απόγευμα;

.....

3. Κυκλώνω τα **ουσιαστικά** και υπογραμμίζω τα **επίθετα**:

Κάθε Σάββατο η ήσυχη γειτονιά μας γεμίζει με δυνατές φωνές.

Οι εργατικοί μανάβηδες στρώνουν τους ξύλινους πάγκους τους και πουλούν φρέσκα φρούτα. Οι βιαστικές κυρίες φωνίζουν με τα πολύχρωμα καροτσάκια τους.

4. Βρίσκω και γράφω όλα τα **ρήματα** του παραπάνω κειμένου:

.....
.....

5. Γράφω ένα ρήμα για τα παρακάτω επίθετα:

- μικρός →
- γλυκός →
- κοντός →
- σκληρός →
- επίμονος →
- φαρδύς →
- μακρύς →

Πληθυντικός ευγενείας

Όταν μιλώ ή γράφω μια επιστολή προς κάποιον μεγαλύτερό μου, χρησιμοποιώ πληθυντικό ευγενείας.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Ξαναγράψω τις προτάσεις, χρησιμοποιώντας πληθυντικό ευγενείας:

- Σου στέλνω αυτό το γράμμα για να μάθω πώς είσαι.

.....
.....

- Ελπίζω να περνάς καλά στις διακοπές σου!

.....
.....

- Μπορείς να με βοηθήσεις σ' αυτό το πρόβλημα;

.....
.....

- Θα ήθελα πολύ να σε δω από κοντά!

.....
.....

Προσπαθώ να μιλώ ευγενικά!

Ξένες Λέξεις

Κάποιες ξένες λέξεις
μπήκαν στη γλώσσα μας!

Οι ξένες λέξεις, που έχει δανειστεί η ελληνική γλώσσα δεν κλίνονται. Για να τις πούμε στον Πληθυντικό, αλλάζουμε μόνο το άρθρο που μπαίνει μπροστά τους,
π.χ. το μπουφάν → τα μπουφάν

1. Ενώνω τις ξένες λέξεις με τις ελληνικές που ταιριάζουν:

γκρουπ

μπάσκετ

σουβενίρ

ματς

μπολ

ατζέντα

τηλεκοντρόλ

ενθύμιο

καλαθοσφαίριση

ομάδα ατόμων

τηλεχειριστήριο

σημειωματάριο

λεκανάκι

αγώνας

2. Συμπληρώνω ό,τι λείπει και τονίζω:

- Μαθ__νει να πλ_νει τα ρούχα του.
- Μ_νουμε χρόνια σ' αυτόν τον τόπο.
- Η θάλασσα βαθ__νει απότομα.
- Δεν μπορείς να περιμ_νεις τη σειρά σου;
- Το καλοριφέρ ζεστ__νει το σπίτι μας.
- Η νοσοκόμα επιδ_νει το σπασμένο χέρι μου.

Σύνθετες Λέξεις

αναβοσβήνω: Μα πόσες λέξεις έχω εδώ;

Σύνθετη λέγεται η λέξη που σχηματίζεται από δύο άλλες λέξεις.
Όταν δύο λέξεις ενώνονται, μπαίνει συνήθως ανάμεσά τους το φωνήεν **ο**, που ονομάζεται **συνδετικό φωνήεν**, π.χ. ανάβω + σβήνω → αναβοσβήνω .

1. Ενώνω τις λέξεις που ταιριάζουν για να φτιάξω τις σύνθετες λέξεις:

πηγαίνω

ανεβαίνω

μέρα

νότια

χαρτί

κατεβαίνω →

έρχομαι →

νύχτα →

πετσέτα →

δυτικά →

Άμπρα... Κατάμπρα! Και οι λέξεις ενώθηκαν....

16. Νιώθω

Ο συγκριτικός βαθμός των επιθέτων

Το θρανίο είναι **βαρύ**.

Το τραπέζι είναι **βαρύτερο από** το θρανίο.

Όταν θέλουμε να συγκρίνουμε δυο πρόσωπα, ζώα ή πράγματα, χρησιμοποιούμε τον Συγκριτικό βαθμό των επιθέτων.

π.χ. Το θρανίο είναι **βαρύ**. (Θετικός βαθμός)

Το τραπέζι είναι **βαρύτερο από** το θρανίο. (Συγκριτικός βαθμός)

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Γράφω τον Συγκριτικό βαθμό των επιθέτων, βάζοντας -τερος, -τερη, -τερο:

ΘΕΤΙΚΟΣ

καθαρός

ακριβός

μεγάλη

παχύ

ΠΡΟΣΟΧΗ!

καλό

κακός

πολλά

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

}
}

2. Με τις παρακάτω λέξεις φτιάχνω προτάσεις στον συγκριτικό βαθμό:

π.χ. Γιάννης - δυνατός - Κώστας

Ο Γιάννης είναι **δυνατότερος** από τον Κώστα.

α. ποτάμι – μεγάλο – ρυάκι

.....

β. χάρακας – φτηνό – τσάντα

.....

γ. πολυκατοικία – ψηλή – μονοκατοικία

.....

3. Γράφω τα γένη των επιθέτων:

ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΗΛΥΚΟ	ΟΥΔΕΤΕΡΟ
ο απότομος		
	η λευκή	
		το μυτερό
	η γλυκιά	
ο αιώνιος		
		το γαλάζιο
ο φαρδύς		
		το παχύ
	η βαριά	

Να μην ξεχνάμε ότι
τα ουσιαστικά έχουν
πτώσεις

ενώ τα ρήματα έχουν
πρόσωπα...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώνω τον πίνακα:

Εγώ	χορεύω			
Εσύ		ποτίζεις		
Αυτός-ή ό			μπαίνει	
Εμείς				απλώνουμε
Εσείς				
Αυτοί-ές-ά				

2. Αναγνωρίζω το πρόσωπο (1^ο 2^ο 3^ο) και τον αριθμό των ρημάτων:

κονταίνεις: πρόσωπο αριθμού

ζηλεύουν: πρόσωπο αριθμού

δακρύζω: πρόσωπο αριθμού

μαθαίνουμε: πρόσωπο αριθμού

αρρωσταίνει: πρόσωπο αριθμού

κοιτάζετε: πρόσωπο αριθμού

3. Γράφω τα ρήματα των παρενθέσεων στο σωστό πρόσωπο:

- Ο αδερφός μου (διαβάζω) τα μαθήματά του.
- Γιατί, παιδιά (φωνάζω)
- Στα παιχνίδια μας (προσέχω)

4. Βάζω τα ρήματα στο ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού:

αρπάζεις → ψάχνουν →
 γράφει → τρίβετε →
 λιώνω → ποτίζουμε →

5. Κλίνω το ουσιαστικό μαΐμου:

Πτώσεις	Ενικός αριθμός
Ονομαστική	_____ ζει στη ζούγκλα.
Γενική	_____ η ουρά είναι μακριά.
Αιτιατική	_____ τη βλέπουμε στο δέντρο.
Κλητική	_____, έλα να σου δώσω μια μπανάνα.

Πτώσεις	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	_____ ζουν στη ζούγκλα.
Γενική	_____ οι ουρές είναι μακριές.
Αιτιατική	_____ τις βλέπουμε στο δέντρο.
Κλητική	_____, ελάτε να σας δώσω μια μπανάνα.

6. Αναγνωρίζω την πτώση και τον αριθμό των ουσιαστικών:

τις τάξεις: πτώση αριθμού
- λουλουδού: πτώση αριθμού
του ελαιώνα: πτώση αριθμού
η σφαίρα: πτώση αριθμού
των συμβούλων: πτώση αριθμού
οι γραμμές: πτώση αριθμού

7. Συμπληρώνω τα ουσιαστικά στις προτάσεις και τις ξαναγράφω στον Πληθυντικό αριθμό:

➤ Η (περιπτερού) αγόρασε λουλούδια από τη (λουλουδού).....

➤ Στη (φωνακλού) αρέσουν οι φωνές, ενώ της (πολυλογού) της αρέσουν τα πολλά λόγια.

8. Γράφω τι μέρος του λόγου είναι οι παρακάτω λέξεις:

αποστολέας :
γρήγορος :
δίπλα :
μικραίνετε :
τις :
ένας :
προχτές :

17. Εφημερίδες! Εφημερίδες!

Ουδέτερα ουσιαστικά

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Βάζω τα παρακάτω ουδέτερα ουσιαστικά στη σωστή πτώση:

- Η μυρωδιά του (φαγητό) μας έσπασε τη μύτη.
- Γράφουμε σε όλες τις σελίδες του (τετράδιο).
- Οι ομορφιές των ελληνικών (νησί) είναι αξέχαστες!
- Τον λέμε ταξιδιάρη γιατί του αρέσουν τα (ταξίδι).
- Οι ρίζες των (δέντρο) είναι γερές.
- Η τιμή των (εισιτήριο) του (θέατρο) είναι υψηλή.

Επιρρήματα

Χρονικά → Πότε;
χτες, τώρα,
έπειτα, φέτος...

Τοπικά → Πού;
εδώ, εκεί,
μπροστά, πέρα...

Τροπικά → Πώς;
καλά, ήσυχα, απαλά,
τρυφερά...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Από τα παρακάτω επίθετα φτιάχνω τροπικά επιρρήματα:

καλός	→	καλά
ωραίος	→
άσημος	→
γρήγορος	→
αργός	→
απαλός	→
τέλειος	→

Πώς;
Δείχνουν
τον
τρόπο.

2. Με τα επίθετα των παρενθέσεων φτιάχνω τροπικά επιρρήματα:

- Τρώω (απότομος)
- Συμπεριφέρεται (παράξενος)
- Είσαι σήμερα; (καλύτερος)
- Διαβάζω (δυνατός) και (καθαρός).
- Κοίταζε το μωρό (στοργικός).

3. Βάζω τα επιρρήματα στη σωστή στήλη. Ρωτώ: πότε; (χρονικά) / πού; (τοπικά) / πώς; (τροπικά):

(μπροστά, δυνατά, δίπλα, ποτέ, όμορφα, αριστερά, ύστερα, πέρσι, γρήγορα, πριν, πουθενά, καθαρά)

ΧΡΟΝΙΚΑ (πότε;)	ΤΟΠΙΚΑ (πού;)	ΤΡΟΠΙΚΑ (πώς;)

4. Γράφω Σ για τις Συνώνυμες και Α για τις Αντίθετες λέξεις:

γλυκός - πικρός	παίρνω - δίνω
γερός - δυνατός	ανάβω - σβήνω
χαλί - μοκέτα	μαζεύω - απλώνω
βαθιά - ρηχή	κρύο - δροσερό
νίκη - ήττα	κάλυμμα - σκέπασμα
πέτρα - λίθος	προσεχτικός - απρόσεχτος

Ρήματα σε -ίζω

Τα ρήματα σε **-ίζω** προέρχονται συνήθως από ουσιαστικά, επίθετα ή άλλες λέξεις και γράφονται με **ι** (γιώτα), π.χ. αρχή → αρχίζω κίτρινος → κιτρινίζω
ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ: δανείζω, αθροίζω, πήζω, πρήζω, δακρύζω, κελαρύζω, συγχύζω...

Να μην ξεχνάμε και τα ρήματα σε **-αίνω!**
 Προέρχονται, συνήθως από επίθετα και γράφονται με **αι** (άλφα γιώτα),
 π.χ. ζεστός → ζεσταίνω άρρωστος → αρρωσταίνω
ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ: μένω, δένω, πλένω και τα σύνθετά τους.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώνω τα γράμματα που λείπουν και τονίζω:

- Η Νίνα ζωγραφ...ζει ένα λουλούδι.
- Οι μαθητές κατεβ...νουν τα σκαλιά.
- Δε θέλω να δαν....ζω τα προσωπικά μου αντικείμενα.
- Βγ....νουμε για διάλειμμα στις 10:30.
- Όταν αθρ....ζω τους αριθμούς, προσέχω.
- Οι καθαρίστριες καθαρ...ζουν προσεχτικά.
- Το αίμα, όταν παγώσει, π...ζει.
- Τα ρυάκια κελαρ...ζουν.
- Ξέρω να δ...νω τα κορδόνια μου.

2. Από τις παρακάτω λέξεις φτιάχνω ρήματα σε -ίζω και -αίνω. Προσέχω τις εξαιρέσεις:

σκαλιστός → σκαλίζω
 χωριστά →
 δανεικός →
 δάκρυα →
 πηχτός →
 πρησμένος →
 άθροισμα →
 κελάρυσμα →

ανάσα →
 πλάτος →
 χοντρός →
 ζεστός →
 πλύσιμο →
 δεμένος →
 επιμονή →

3. Βάζω αι ή ε και τονίζω όπου πρέπει:

- Δεν προλαβ...νω να πηγ...νω βόλτες.
- Όποιος επιμ...νει, πετυχ...νει τον στόχο του.
- Δ...νετε τα κορδόνια σας όταν βγ...νετε για διάλειμμα.
- Εσείς βάζετ... δυνατά τη μουσική κι αυτός ζαλίζετ... .
- Εγώ εκνευρίζομ.... με τη συμπεριφορά σας.
- Εμείς καταλαβαίνουμ... τι θέλετ... να κάνουμ... για εσάς.

18. Ένα βιβλίο που σε ταξιδεύει Ουδέτερα ουσιαστικά

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Σχηματίζω φράσεις γράφοντας το δεύτερο ουσιαστικό στη γενική ενικού και πληθυντικού:

- η λύση – το πρόβλημα

η λύση του προβλήματος
η λύση των προβλημάτων

- η λειτουργία – το μηχάνημα

.....
.....

- οι σίχοι – το ποίημα

.....
.....

- η αξία – το χρήμα

.....
.....

2. Συμπληρώνω τα κενά των προτάσεων με τον σωστό τύπο των λέξεων που είναι στην παρένθεση:

- Μου αρέσει πολύ αυτό το
(**κέντημα, αιτιατική ενικού**).
- Έσπασε η βάση (**άγαλμα, γενική ενικού**).
- Δεν πρόκειται να με πείσεις με
(**κλάμα, αιτιατική πληθυντικού**).
- (**ποιότητα, ονομαστική ενικού**)
του κήπου είναι δουλειά της γιαγιάς.
- Έμαθα απ' έξω (**ποίημα, αιτιατική ενικού**).
- Δεν πρέπει να παρασυρόμαστε από τις διαφημίσεις
..... (**εμπόρευμα, γενική πληθυντικού**).

3. Διαβάζω με προσοχή την παρακάτω ιστορία και συμπληρώνω με **-ι** και **-η** . Τονίζω τις λέξεις όπου χρειάζεται:

Η Αγν..... είναι ένα κορίτσ..... από την Αφρικ..... . Ήρθε στη χώρα μας μαζί με την οικογένειά της το καλοκαίρ.... και εγκαταστάθηκε στην πόλ.... μας πριν δύο μήνες. Μένει στο διπλανό σπίτ.... από το δικό μας και τη θεωρώ φίλ... μου. Ένα απόγευμα, καθώς παίζαμε με το τόπ... μου στην αυλ.... της, είδαμε το αρνάκ.... της να είναι μπλεγμένο με το σχοιν... του. Τρομαγμέν.... η Αγν.... έτρεξε να βοηθήσει το μικρό ζωάκ.... που βρισκόταν σε ανάγκ.... . Η ψυχ.... της ξεχειλίσε από αγάπ... για το μικρούλ... . Βάλαμε

και οι δύο τα δυνατά μας και τελικά, μετά από πολλή προσπάθεια και κόυρασ....., καταφέραμε να τον σώσουμε τον Ασπρούλ....., όπως ήταν το όνομά του.

4. Ενώνω τις συνώνυμες λέξεις:

αγρότης

ζεσταίνω

διαβάζω

παραλία

θερμαίνω

γεωργός

ψυχρός

γενναίος

ακτή

κρύος

θαρραλέος

μελετώ

5. Γράφω δίπλα σε κάθε λέξη μια συνώνυμή της:

ασθενής:

βραδιάζει:

θόρυβος:

παρέα:

ηλικιωμένος:

6. Βρίσκω για καθεμία από τις υπογραμμισμένες λέξεις τη συνώνυμή της από το συννεφάκι:

- Το ποδόσφαιρο ξεκινά στις 9:00 το βράδυ.
- Πρέπει να μαζεύονται καθημερινά τα απορρίμματα
- Το σπίτι μας είναι πλάι στην παιδική χαρά.
- Μην κάνετε θόρυβο
- Τι γυρεύεις εδώ;
- Αυτή η κοπέλα είναι πολύ άξια

δίπλα, φασαρία, αρχίζει,
ικανή, σκουπίδια, ζητάς

7. Γράφω τα ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

ΕΝΙΚΟΣ

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ

του κοριτσιού

.....

.....

των φωνακλούδων

την επιστήμη

.....

ο παγοπώλης

.....

.....

τους καθαριστές

.....

τις πολυκατοικίες

του γράμματος

.....

τη συζήτηση

.....

τον σύλλογο

.....

19. Τα μάθατε τα νέα; Επίθετα και ουσιαστικά

Τα επίθετα στολίζουν τα ουσιαστικά. Έτσι, έχουν το γένος, τον αριθμό και την πτώση των ουσιαστικών που στολίζουν. Επομένως, τα επίθετα κλίνονται όπως τα ουσιαστικά.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Κλίνω τα επίθετα μαζί με τα ουσιαστικά που στολίζουν:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	αρσενικό	θηλυκό
Ονομαστική:	ο κόκκινος τοίχος	η κόκκινη ζώνη
Γενική:
Αιτιατική:
Κλητική:

	ουδέτερο
Ονομαστική:	το κόκκινο αυγό
Γενική:
Αιτιατική:
Κλητική:

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

	αρσενικό	θηλυκό
Ονομαστική:
Γενική:
Αιτιατική:
Κλητική:

	ουδέτερο
Ονομαστική:
Γενική:
Αιτιατική:
Κλητική:

2. Γράφω την πτώση, τον αριθμό και το γένος:

της ζεστής φωλιάς: πτώση, αριθμού,
..... γένους

οι φιλόξενοι άνθρωποι: πτώση,
..... αριθμού,
..... γένους

το χρυσό κλουβί:ή..... πτώση,
..... αριθμού, γένους

των πέτρινων σπιτιών: πτώση,
..... αριθμού,
..... γένους

τις μάλλινες κάλτσες: πτώση,
..... αριθμού,
..... γένους

του ζωηρού αγοριού: πτώση, αριθμού,
..... γένους

Υποκοριστικά και Μεγεθυντικά

Υποκοριστικά ή χαϊδευτικά είναι οι λέξεις, που μας δείχνουν κάτι **πιο μικρό** από αυτό που δείχνει η αρχική λέξη.

π.χ. παιδί - παιδάκι

Γιάννης - Γιαννάκης

κλωστή - κλωστήσα

τρελός - τρελούτσικος

βοσκός - βοσκόπουλο

Μεγεθυντικά είναι οι λέξεις, που δείχνουν κάτι **πιο μεγάλο** από αυτό που δείχνει η αρχική λέξη.

π.χ. παιδί - **παίδαρος**

κολοκύθι - **κολοκύθα**

φέτα - **φετάρια**

χορευτής - **χορευταράς**

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Γράφω ένα υποκοριστικό κι ένα μεγαθυντικό για κάθε λέξη:

	Υποκοριστικά	Μεγεθυντικά
σκάλα		
σκύλος		
κούκλα		
μολύβι		
πόρτα		

2. Σχηματίζω υποκοριστικά (χαϊδευτικά) σε -άκι και -ούλα:

μολύβι →	γραμμή →
άνθρωπος →	μύτη →
παιδί →	μικρή →
κεφάλι →	μέση →
μάγουλο →	πλάτη →
στόμα →	βρύση →

3. Θυμάμαι τις σύνθετες λέξεις! Φτιάχνω σύνθετες λέξεις ή τις χωρίζω στα συνθετικά τους:

άσπρος + μαύρος →

τρέμω + σβήνω →

σταφιδόψωμο →

ψωμοτύρι →

σιγοκλαίω →

ποδόσφαιρο →

4. Τι μέρος του λόγου είναι;

εθελοντές :	απέναντι :
απελευθερώνουν :	αγάλματα :
οι :	σπουδαίων :
τουριστικός :	τις :
έπειτα :	φροντίζει :
ένας :	σήμερα :

5. Γράφω τα ρήματα στο ίδιο πρόσωπο του άλλου αριθμού:

γυρίζει →

επιστρέφουν →

φροντίζω →

απελευθερώνετε →

δανείζεις →

ανεβαίνουμε →

Παιχνιδάκι μου
φαίνονται όλα,
Πλούτο!

Ρήματα σε –ώ

(τραβώ, αργώ, αγαπώ, κινώ...)

1. Κλίνω τα παρακάτω ρήματα:

Εγώ τραβώ
 Εσύ
 Αυτός-ή-ό /.....

Εμείς /.....
 Εσείς
 Αυτοί-ές-ά /...../.....

Εγώ αδικώ	Εμείς
Εσύ
.....	Αυτοί –ές-ά

2. Γράφω τα ρήματα στο σωστό πρόσωπο:

- Εμείς (ρωτώ) κι εσείς
 (απαντώ).
- Μη με (στενοχωρώ) άλλο!
- Αυτός/..... (κοιτώ) επίμονα!
- «Παιδιά, (τραβώ) δυνατά.»
- Γιατί (αργώ) να έρθεις στη δουλειά σου;
- Αυτοί/..... (μιλώ) ψιθυριστά.

Σ' αυτή τη Γη όλοι για γραμματική μιλάνε!

5. Συμπληρώνω ό,τι λείπει:

- Σαν βγήκε το φεγγάρ... στον ουραν..., ήρθε το βράδ... .
- Δε θα ξεχάσ... τα καλοκαιρινά βράδ...α στο χωρι... .
- Το δόρ... ήταν το όπλ... των αρχαίων πολεμιστ...ν.
- Το ψάρ... έτρεμε μέσα στο δίχτ... του ψαρά. Σε λίγο, θα ρίξ... κι άλλα δίχτ...α.

- Εγώ παίρν... το βάζ... και το γεμ...ζω με λουλούδια.
- Η δασκάλα μας συμβουλεύει να δ...νουμ... τα κορδόνια μας.
- Τον χειμώνα αρρωστ...νω συχνά.
- Η μαμά πλ...ν... το μωρό και το κοιμ...ζει.

- Η Χαρά κοιτάζ... τ...ν τουριστικό οδηγό. Χαίρετ... με το ταξίδ... που θα κάν... .
- Εσείς γελάτ... κι αυτός στενοχωριέτ... .
- Εγώ ετοιμάζομ... γιατί θα φύγουμ... όλοι μαζί για το χωρι... .
- Θέλ...ς να έρθ...ς στο σπίτι... μου να παίξομ... ;

6. Γράφω τι μέρος του λόγου είναι οι παρακάτω λέξεις:

- βλέπεις :
- τα :
- σπιτάκια :
- παράθυρο :
- άσπρα :
- εδώ :
- χέρια :
- πλάι :
- τσουγκρίζουν :
- είναι :

ΜΕΤΟΧΕΣ

-ΟΝΤΑΣ

γράφω - γράφοντας
μαζεύω - μαζεύοντας

ΩΝΤΑΣ

μιλώ - μιλώντας
μετρώ - μετρώντας

Οι μετοχές
σχηματίζονται
από τα ρήματα.

Γράφονται με
ω όταν το ω
τονίζεται.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώνω τις προτάσεις, όπως το παράδειγμα:
Περπατά τραγουδώντας (τραγουδῶ).
Κοιτάζει επίμονα (δείχνω) τους άλλους.
Λύνουμε τις διαφορές μας (συζητώ).
Η γιαγιά περνά την ώρα της (κεντώ).
Παίζουν (κυνηγῶ) ο ένας τον άλλον.
Μαθαίνω το μάθημα (ακούω) την κυρία.
2. Διαβάζω και συμπληρώνω με τις μετοχές των ρημάτων:
 - Γύρισε στο σπίτι (γελῶ).
 - Έφτασε στο νησάκι (κολυμπῶ).
 - Ήρθε στο γήπεδο (τρέχω).
 - Γύριζαν από την εκδρομή. (τραγουδῶ)
 - Πέρασαν την ώρα τους (συζητώ)

Θυμήσου: Αυτές οι μετοχές δείχνουν πώς κάνουμε ή γίνεται κάτι...

3. Συμπληρώνω ό,τι λείπει:

Όταν διασχίζω τον δρόμο, είμαι προσεχτικός.

Η γιαγιά σκουπίζει το σπίτι, πλύνει τα πιάτα και σκαλίζει τον κήπο.

Αθροίζω τις τιμές και βρίσκω πόσα χρήματα δίνω.

Μαθαίνουμε απ' τα λάθη μας, αν τ' αναγνωρίζουμε νωρίς.

Γιατί δακρύζεις όταν βλέπεις αυτή την ταινία;

Δεν νομίζουμε τη ζώνη μας πριν ξεκινήσει το σχολικό.

Ο φίλος μου δανείζεται συνέχεια χρήματα από μένα!

Κλείσε τα μάτια και άκου το ποτάμι που κελαρεί.

Επιμένει πολύ στη γνώμη του και με πείθει με όσα ζητάει.

Ο αέρας λυγίζει τα κλαδιά του δέντρου.

4. Συμπληρώνω τις προτάσεις, βάζοντας τα ρήματα των παρενθέσεων στο σωστό πρόσωπο:

Το μωρό / (πεινώ) συνέχεια και / (ζητώ) γάλα απ' τη μαμά του.

Μην (ανυπομονώ) τόσο για το δώρο σου!

Σε ποια περιοχή (κατοικώ) αυτοί σήμερα;

Προσπαθούμε να μην (αδικώ) κανέναν στο παιχνίδι.

Γιατί δεν (απαντώ) στο τηλέφωνο; Δεν το ακούτε που / (χτυπώ) ;

..... (κινώ) προσεχτικά τα πιόνια σας.

Αν υπάρχουν παραπάνω από ένας τύποι, τους γράφουμε π.χ Κεντά/ Κεντάει.

20. Ποιος είναι; Τι κάνει; Οι χρόνοι των ρημάτων

Τα ρήματα έχουν **8 χρόνους**. Δύο από αυτούς είναι ο **Ενεστώτας** και ο **Παρατατικός**.
Ενεστώτας: Τώρα εγώ παίζω.
Παρατατικός: Χτες για πολλή ώρα εγώ έπαιζα.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Γράφω τα ρήματα από τον Ενεστώτα στον Παρατατικό:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	→	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ
Εγώ κλειδώνω	→
Εσύ αρχίζεις	→
Αυτός-ή-ό πονάει	→
Εμείς βοηθάμε	→
Εσείς μένετε	→
Αυτοί-ές-ά χορεύουν	→

Τώρα → Ενεστώτας

Χτες συνέχεια → Παρατατικός

2. Κλίνω το ρήμα **μαθαίνω** στους δύο χρόνους:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

Εγώ μαθαίνω
.....
Αυτός-ή-ό
.....
.....
Αυτοί-ές-ά

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

Εγώ
.....
.....
.....
.....

Και το ρήμα ... είμαι

Ενεστώτας

Εγώ είμαι
.....
Αυτός-ή-ό
.....
..... /
Αυτοί-ές-ά

Παρατατικός

Εγώ ήμουν(α)
Εσύ ήσουν(α)
Αυτός-ή-ό ήταν(ε)

Εμείς ήμασταν/ήμασταν
Εσείς ήσασταν/ήσασταν
Αυτοί-ές-ά ήταν(ε)

Ρήματα σε -ώνω και σε -εύω

Τι θα συναντήσουμε
στο νησί Γραμματική;
Τι βλέπεις;

Κάτι καινούριο φαίνεται πάλι!
Ρήματα πλησιάζουν! Λες να έχουν
κι εξαιρέσεις μαζί;

Τα ρήματα που τελειώνουν
σε -ώνω , γράφονται με ω:
σιδερώνω, απλώνω...

Τα ρήματα που τελειώνουν σε -εύω, γράφονται
με ευ: φυτεύω, παιδεύω...
Εξαιρούνται τα ρήματα: κλέβω
σέβομαι

Τελικά στο νησί Γραμματική
είχε λιακάδα και κανείς δε
δυσκολεύτηκε. Για να δούμε
και τις ασκήσεις!

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώνω ό,τι λείπει και τονίζω:

Κάθε μέρα η γιαγιά φροντ...ζει για εμάς.
 Όταν μ...νει στο σπίτι, δουλ...ει σκληρά.
 Αφιερ...νει πολύ χρόνο στο καθάρισμα.
 Στρ...νει τα κρεβάτια, μαζ...ει τα πράγματά
 μας, ξεσκον...ζει τα έπιπλα, σκουπ...ζει και
 μαγειρ...ει το φαγητό. Το απόγευμα
 απλ...νει και σιδερ...νει ρούχα και πλ...νει τα πιάτα. Ακόμη,
 ποτ...ζει τον κήπο και φυτ...ει διάφορα φυτά. Εγώ σ...ομαι τον κόπο
 της και μαθ...νω κι εγώ να φροντ...ζω τον χώρο όπου μ...νουμε.

2. Γράφω ένα ρήμα για κάθε ουσιαστικό από τα παρακάτω:

κλειδί →	φυτό →
τέντα →	ψάρι →
πληγή →	σημάδι →
ψηλός →	άγριος →
πληρωμή →	δουλειά →

Τελειώνετε, δελφινάκια μου,
να πάμε για παιχνίδι!

3. Τι χρειάζεται καθένας από αυτούς:

ψαράς	πίνακα
δάσκαλος	δίσκο
κομμώτρια	πινέλα
σερβιτόρος	ταψί
γραμματέας	δίχτυα
ζωγράφος	ηλεκτρονικό υπολογιστή
φούρναρης	ψαλίδι

4. Γράφω τις φράσεις στον πληθυντικό αριθμό:

- ο πάγκος του εμπόρου →
- ο δίσκος του κουλουρτζή →
- τη φωλιά της μέλισσας →
- το χώμα της πατρίδας →
- το πρόγραμμα του σχολείου →
- την ομιλία του προέδρου →

5. Γράφω τα ρήματα στον Παρατατικό:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	→	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ
μεγαλώνω	→
φυτεύεις	→
μαζεύει	→
απλώνουμε	→
φεύγετε	→
μπορούν	→

6. Κλίνω τα ρήματα:

Εγώ γιορτάζω

.....

Εγώ αγωνίζομαι

.....

7. Μην ξεχνάμε και τα ... ξεχωριστά ρήματα:

- Γεμ....ζω το βάζο με λουλούδια.
- Μπορείτε να δαν....ζετε τα βιβλία που διαβάζετε.
- Όταν φροντ....ζουμε τα λουλούδια, ανθ....ζουν.
- Όταν συγκινείται, δακρ....ζει.
- «Μη με πρ...ζεις με την πολυλογία σου!»
- Αθρ....ζω πρώτα τις Μονάδες και μετά τις Δεκάδες.
- «Μη δ...νεις τόσο σφιχτά τη ζώνη σου!»
- Ζεστ....νει το φαγητό και μετά πλ...νει τις κατασρόλες.
- Πόσος χρόνος μας μ...νει μέχρι το διάλειμμα;
- Τα φυτά ομορφ....νουν το περιβάλλον.

21. Χρήσιμες οδηγίες

Πώς δίνουμε οδηγίες;

Πολλές φορές θέλουμε να φτιάξουμε κάτι, να μαγειρέψουμε ένα φαγητό, να πάμε σε κάποιο μέρος κλπ. αλλά δεν ξέρουμε πώς. **Χρειαζόμαστε, λοιπόν, οδηγίες για το τι πρέπει να κάνουμε.**

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Δίνω οδηγίες για το πώς γυαλίζουμε τα πασχαλινά αυγά, αφού τα βάψουμε, για να είναι λαμπερά.

Για να τις δώσω, χρησιμοποιώ με τη σειρά που πρέπει τις παρακάτω λέξεις, βάζοντας και δικά μου λόγια:

(στεγνώσουν, πλαστικά γάντια, χαρτί κουζίνας, υγρό γυαλίσματος, αλείφετε)

α.
.....

β.
.....

γ.
.....

δ.
.....

ε.
.....

2. Κάνω φράσεις, όπως στο παράδειγμα:

- τα έθιμα – η Πασχαλιά → τα έθιμα της Πασχαλιάς
- τα κουλούρια – η Λαμπρή →
- οι ευχές – η Ανάσταση →
- η νοστιμιά – η μαγειρίτσα →
- οι φλόγες – τα κεριά →
- η μυρωδιά – η σούβλα →
- ο κρότος – τα βεγγαλικά →

3. Γράφω αλλιώς τον Συγκριτικό Βαθμό των επιθέτων:

- Πήρα πιο μικρό βαθμό από σένα.
.....
.....
- Η αδελφή μου ψώνισε πιο πολλά ρούχα από μένα.
.....
.....
- Ο συμμαθητής σου έχει πιο καλή συμπεριφορά.
.....
.....
- Το τετράδιο είναι πιο βαρύ από τη γόμα.
.....
.....

1. Κλίνω τα παρακάτω ουσιαστικά:

Ενικός Αριθμός

Ονομαστική:	ο λαγός	η συνταγή	η οδηγία
Γενική:
Αιτιατική:
Κλητική:

Πληθυντικός Αριθμός

Ονομαστική:
Γενική:
Αιτιατική:
Κλητική:

2. Βάζω αι ή ε και τονίζω:

- ✓ Το Πάσχα πηγ...νουμε στο χωριό ή μ...νουμε στην πόλη.
- ✓ Με τις οδηγίες μαθ...νεις πώς να φτιάχνεις μια συνταγή.
- ✓ Κουράστηκα! Πλ...νω και ξαναπλ...νω όλη μέρα!
- ✓ Δ...νετε την κορδέλα ή τον σπάγκο.
- ✓ Το βράδυ της Ανάστασης όλοι περιμ...νουν το «Χριστός Ανέστη!».

3. Συμπληρώνω τις καταλήξεις των ρημάτων και των ουσιαστικών:

- Αυτός κοιμάτ.... κι εσείς τραγουδάτ.... .
- Εγώ χαίρομ.... όταν είμαι με τους φίλους μου.
- Οι κρότ.... των βεγγαλικ....ν με τρομάζουν.
- «Ανεβαίνετ.... στις τάξεις με ησυχία!» είπαν οι δάσκαλ....
-
- Εμείς δουλεύουμ.... και αυτός χαζεύ.... .
- Τι κρύβ.... στο συρτάρ.... σου;
- Πλάθετ.... το ζυμάρ.... με τον πλάστ.... .
- Ο κόσμος μαζεύ.... λουλούδια και τα πηγαίν.... στην εκκλησία για να στολίσ.... τον Επιτάφιο.
- Στο Λεωνίδιο της Αρκαδίας, τη νύχτα της Ανάστασ....ς, πετούν στον αέρα αερόστατα με ένα μικρό κερ.... .

4. Γράφω τις προτάσεις στον άλλο αριθμό:

➤ Η τάξη είναι καθαρή.

.....

➤ Ο βιβλιοπώλης πουλάει το καινούριο βιβλίο.

.....

➤ Διαβάζω την υπέροχη ιστορία.

.....

➤ Τσουγκρίζουμε τα κόκκινα αυγά.

.....

➤ Ακούτε τις καμπάνες των εκκλησιών;

.....

5. Βάζω το σωστό οριστικό ή αόριστο άρθρο:

..... μέρα εξερευνήσαμε αποθήκη παππού. Εκεί βρήκαμε περίεργο αντικείμενο. Ρωτήσαμε πατέρα και μας είπε ότι είναι νεροσφυρίχτρα, παιχνίδι παιδιών εποχής του. Εμείς φυλάξαμε θησαυρό. Ήταν θησαυρός άλλης εποχής.

6. Βρίσκω τι μέρος του λόγου είναι οι παρακάτω λέξεις:

(μιας, πάνω, φεύγεις, τις, σελίδες, οι, κόκκινες, απέναντι, μια, νησί, νιώθετε, πασχαλινός, σιωπή, ενός, πέρσι, έρχονται, βιαστικοί, των)

ΑΡΘΡΑ οριστικά	ΑΡΘΡΑ αόριστα	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΕΠΙΘΕΤΑ	ΡΗΜΑΤΑ	ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

7. Γράφω την πτώση και τον αριθμό που ζητάει:

ΓΕΝΙΚΗ ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΥ

- ο ναός →
- η κοινότητα →
- η πλατεία →

ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΥ

- ο παλιατζής →
- ο πλοίαρχος →
- η άσκηση →

ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΙΚΟΥ

- ο καλόγερος →
- ο καθρέφτης →
- το θέατρο →
- η σπηλιά →

22. Πώς γίνεται; Πώς παίζεται;

Αόριστος

Τα διάβασα όλα κι έτρεξα για παιχνίδι!

Ο Αόριστος είναι ο χρόνος που δείχνει κάτι που έγινε στο παρελθόν σε μια μόνο στιγμή.

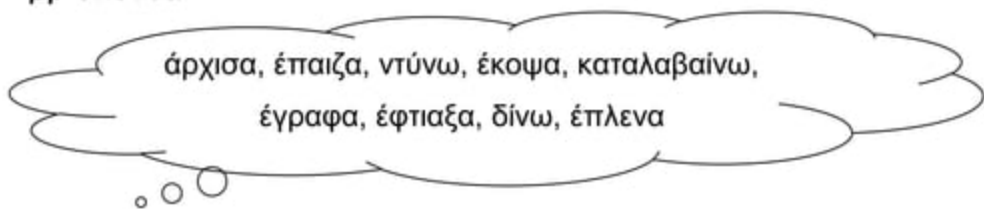
π.χ. Διάβασα τα μαθήματά μου.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Γράφω τον Παρατατικό και τον Αόριστο των ρημάτων:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
παίζω		
τρέχω		
σκουπίζω		
καθαρίζω		
μαζεύω		
ποτίζω		
απλώνω		
βιδώνω		

2. Βάζω τα ρήματα από το συννεφάκι στον χρόνο που βρίσκονται:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ

3. Βάζω το γράμμα που λείπει και τονίζω. Προσέχω τις εξαιρέσεις:

- Ο κηπουρός απλ....νει τα εργαλεία του, σκαλ....ζει τον κήπο, φυτ....ει, ποτ....ζει, κλαδ....ει τα δέντρα και κουρ....ει το χορτάρι που μεγαλ....νει συνεχώς.
- «Κατεβ....νετε κάτω, σηκ....νετε όλα τα βιβλία και τα δ....νετε με τον σπάγγο. Ύστερα, θα έρθετε να σας δαν....σω ένα κουτί για να τα βάλετε μέσα.», είπε η κυρία.
- Πάντα πρέπει να «κλ....βουμε» λίγο χρόνο και να ταξιδ....ουμε. Να πηγ....νουμε στην εξοχή, να μ....νουμε στη φύση κοντά σε ποτάμια που κελαρ....ζουν, να μαζ....ουμε λουλούδια.... Αυτά ομορφ....νουν τη ζωή μας!
- Ένα παγωτό μας δροσ....ζει τις ζεστές μέρες.
- Πριν φάμε, πλ....νουμε τα χέρια μας.
- Νομ....ζω πως πρέπει να πάω στον γιατρό. Το μάτι μου δακρ....ζει συνέχεια.

4. Βάζω της, τις, στις:

- Είδα φίλες Άννας που πήγαιναν δουλειές τους.
- Άκουσα φωνές αδελφής μου που είχε γλιστρήσει πλάκες αυλής.
- Μας έδειξε παλιές κούκλες κόρης της που φυλούσε ντουλάπες.

5. Συμπληρώνω σωστά ό,τι λείπει και τονίζω: (ο, ω, ι, η, ει)

Ο Αντών....ς και η αδερφ.... του παίζουν το παιχνιδ.... με το τηλέφων.... . Η Μαίρ.... κρατά.... τεντωμέν.... την κλωστ.... και ακουμπά.... το αυτ.... στο κουτάκ.... για ν' ακούσ.... . Η φων.... περνά.... από το κουτ.... στην κλωστ.... και φτάν.... στ....ν άλλ.... άκρ.... . «Σ' ακού.... , Αντών.... .» λέει γελ....ντας.

Κανόνες Ορθογραφίας

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ

σκαλίζω

σκάλιζα

σκάλισα

δανείζω

δάνειζα

δάνεισα

δακρύζω

δάκρυζα

δάκρυσα

αθροίζω

άθροιζα

άθροισα

πήζω

έπηζα

έπηξα

πρήζω

έπρηζα

έπρηξα

σταματώ

σταματούσα

σταμάτησα

μιλώ

μιλούσα

μίλησα

περπατώ

περπατούσα

περπάτησα

απλώνω

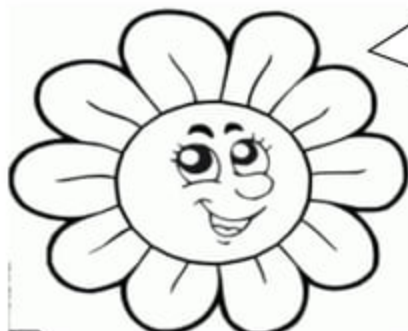
άπλωνα

άπλωσα

στρώνω

έστρωνα

έστρωσα

Ανθίζει το μυαλό μου
και η σκέψη μου!

ΑΣΚΗΣΗ

1. Συμπληρώνω τον χρόνο που λείπει. Με βοηθάει και το Πρόχειρό μου:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
γυρίζω		
	δάνειζες	
		δάκρυσε
αθροίζουμε		
	έπηζα	
πηδώ		
	ρωτούσες	
ματώνω		
	λέρωνε	
	έμπαινα	
		βγήκα
ανεβαίνω		
	έπλενα	
	έμενα	
δένεις		
βλέπω		
	έλεγα	
	έστελνα	
έρχομαι		
πίνω		
	έβρισκα	

Ποιος βγάζει άκρη
υ' αυτά:

Κανόνες ορθογραφίας (συνέχεια)

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ

μπαίνω	έμπαινα	μπήκα
βγαίνω	έβγαινα	βγήκα
ανεβαίνω	ανέβαινα	ανέβηκα
κατεβαίνω	κατέβαινα	κατέβηκα
μένω	έμενα	έμεινα
δένω	έδενα	έδεσα
πλένω	έπλενα	έπλυνα
βλέπω	έβλεπα	είδα
λέω	έλεγα	είπα
στέλνω	έστελνα	έστειλα
έρχομαι	ερχόμουν(α)	ήρθα
πίνω	έπινα	ήπια
βρίσκω	έβρισκα	βρήκα

Το ταξίδι μου στον κόσμο
της Γλώσσας είναι γεμάτο
περιπέτειες!

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Γράφω τις παρακάτω προτάσεις βάζοντας τα ρήματα στον Παρατατικό και στον Αόριστο:

- *Ο πατέρας καθαρίζει το αυτοκίνητο.*
 (Παρατατικός)

 (Αόριστος)

- *Η γιαγιά πλένει τα πιάτα.*
 (Παρατατικός)

 (Αόριστος)

- *Οι μαθητές μπαίνουν στην τάξη.*
 (Παρατατικός)

 (Αόριστος)

- *Ο Πέτρος μου δανείζει βιβλία.*
 (Παρατατικός)

 (Αόριστος)

- *Η μητέρα μας λέει ιστορίες.*
 (Παρατατικός)

 (Αόριστος)

2. Συμπληρώνω τα ρήματα σε -ίζω, -ώνω, -εύω, -αίνω, βάζοντάς τα στο σωστό πρόσωπο:

- Οι γεωργοί οργ..... τα χωράφια και φυτ..... .
- Μου αρέσει να σκουπ..... και να απλ..... τα ρούχα.
- Δεν είναι σωστό να κοροϊδ..... τον φίλο σου.
- Όταν τον μαλ....., αυτός δακρ..... .
- Η καρέτα καρέτα πηγ..... να γεννήσει στην άμμο.

3. Γράφω τα ρήματα στον Παρατατικό και στον Αόριστο:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

Εγώ πηγαίνω
Εσύ στολίζεις
Αυτός μαζεύει
Εμείς δένουμε
Εσείς αθροίζετε
Αυτοί δακρύζουν

4. Γράφω τα ρήματα στον Αόριστο:

- Εγώ (ρωτώ) την κυρία κι εκείνη μου (απαντά)
- Ο κηπουρός (έρχεται) το πρωί και (σκαλίζει) τον κήπο.
- Ο θεός μου ο ναυτικός μου (στέλνει) γράμματα.
- (Πίνεις) το γάλα σου το πρωί;

5. Συνδέω τις προτάσεις χρησιμοποιώντας το «και», όπως στο παράδειγμα:

- Το σπίτι είναι μεγάλο. Το σπίτι είναι φωτεινό.
Το σπίτι είναι μεγάλο και φωτεινό.
- Τα παιδιά γράφουν. Τα παιδιά διαβάζουν.
.....
- Εμείς πήραμε το αεροπλάνο. Εμείς πήγαμε στη Θεσσαλονίκη.
.....
.....
- Ο Κώστας μαθαίνει αγγλικά. Ο Κώστας μαθαίνει ισπανικά.
.....

6. Γράφω τα ουσιαστικά στη σωστή πτώση:

- Άκουσε τις (κραυγή) της
(αδελφή) του.
- Οι (πρόεδρος) των
(κοινότητα) έκαναν συμβούλιο.
- Οι (αγώνας) των
(αγρότης) και των (εργάτης) κράτησαν
πολλά χρόνια.
- Η δουλειά των (φούρναρης) είναι
δύσκολη.
- Το σχήμα του (νόμισμα) είναι
στρογγυλό.
- Τα (παράθυρο) είναι κλειστά.

23. Για να γελάσουμε ... Αναγνωρίζω Λέξεις

Όταν «αναγνωρίζω» μια λέξη, λέω τι μέρος του λόγου είναι και όσα ξέρω γι' αυτήν (γένος, αριθμό...),
π.χ. παίζεις: ρήμα, 2^ο πρόσωπο Ενικού αριθμού, χρόνου Ενεστώτα

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Αναγνωρίζω τις λέξεις γράφοντας ό,τι ζητάει:

ο ξύλινος: (μέρος του λόγου)
 πτώση
 αριθμού
 γένους

την κοπέλα: (μέρος του λόγου)
 πτώση
 αριθμού
 γένους

βλέπεις: (μέρος του λόγου)
 πρόσωπο
 αριθμού
 χρόνου

σιδέρωνε: (μέρος του λόγου)
 πρόσωπο
 αριθμού
 χρόνου

2. Τι μέρος του λόγου είναι οι παρακάτω λέξεις;

κορίτσια:	φροντίζουμε:
Μάης:	γελωτοποιός:
καλοκαιρινές:	έξω:
λυπάμαι:	ένας:
ποτέ:	γελάσαμε:
τις:	γενέθλια:
ήσυχος:	θεατρικά:

3. Γράφω τις προτάσεις στον άλλον αριθμό:

- Εσύ τραγουδάς και χορεύεις ένα παραδοσιακό τραγούδι.
.....
.....
- Η νοικοκυρά σκούπισε και έπλυνε.
.....
.....
- Γιατί δε σταματάτε να μιλάτε;
.....
.....
- Τα παιδιά μελετούσαν την ιστορία του βιβλίου.
.....
.....
- Πατάς το κόκκινο κουμπί του μηχανήματος.
.....
.....

Επίθετα σε -ίνος, -ικός, -ίμος

Γράφονται με
γιώτα (ι) !

Τα επίθετα αυτά βγαίνουν από:

- Ουσιαστικά : γέρος → γέ**ρ**ικός
- Ρήματα : συζητώ → συζητή**σ**ιμος
- Επίθετα : μακρύς → μακρ**ί**νός
- Επιρρήματα : χθες → χθ**ε**σινός
- Εθνικά : Γερμανός → γερμ**αν**ικός

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Γράφω επίθετα που βγαίνουν από τις παρακάτω λέξεις:

πέτρα :

χρήση :

περιβάλλον :

τώρα :

ωριμάζω :

Έλληνας :

φρονιμεύω :

σχολείο :

κοντά :

γνωρίζω :

2. Γράφω τα ουσιαστικά που βγαίνουν από τα επίθετα:

- ανθρώπινος → άνθρωπος
- παιδικός →
- μαρμάρινος →
- νόστιμος →
- αληθινός →
- βρόμικος →
- βραδινός →
- ιταλικός →
- τοπικός →

3. Τι μέρος του λόγου είναι οι παρακάτω λέξεις:

(μιλάς, πέρσι, μάλλινο, εκεί, τις, θάλασσα, κάτω, ενός, έτρεξες, κολυμβητής, μιλώντας, μια, αστείος, ύστερα, είναι, κουραστικός, του, Παγγαίο, παίζοντας)

ΡΗΜΑΤΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΕΠΙΘΕΤΑ	ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ	ΜΕΤΟΧΕΣ

ΟΡΙΣΤΙΚΟ ΑΡΘΡΟ	ΑΟΡΙΣΤΟ ΑΡΘΡΟ

24. Να σου πω τι έμαθα;

Επαναληπτικές Ασκήσεις

1. Γράφω τι μέρος του λόγου είναι οι υπογραμμισμένες λέξεις του παρακάτω γνωστού κειμένου:

Για μεγάλο διάστημα οι νεαροί μαθητές έπαιζαν στο δασάκι της γειτονιάς τους πλάι στα σπουργίτια, τους κοκκινολαίμηδες αλλά και κάθε λογής σκουπίδια. Αφού λοιπόν οι μεγάλοι δεν έκαναν τίποτα, αποφάσισαν να αναλάβουν οι ίδιοι δράση.

Ζήτησαν από τους γονείς τους μεγάλες σακούλες σκουπιδιών και γάντια και άρχισαν να μαζεύουν τα σκουπίδια... Δε χρειάστηκε μεγάλη προσπάθεια. Κανείς δεν πίστευε στα μάτια του με το αποτέλεσμα.

νεαροί :
 :
 :
 :
 :
 :
 :
 :
 :
 :
 :

2. Αναγνωρίζω τις παρακάτω λέξεις:

πίστευε : (μέρος του λόγου)
..... πρόσωπο αριθμού
χρόνου

(οι) νεαροί : (μέρος του λόγου)
..... πτώση αριθμού
..... γένους

(της) γειτονιάς : (μέρος του λόγου)
..... πτώση αριθμού
..... γένους

άρχισαν : (μέρος του λόγου)
..... πρόσωπο αριθμού
χρόνου

3. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τις μετοχές που βγαίνουν από τα ρήματα των παρενθέσεων:

- Οι μέλισσες βουίζουν (πετώ) πάνω απ' τα λουλούδια.
- Η νεράιδα την κοίταξε (γελώ)
- Τα παιδιά μαθαίνουν (παίζω)
- (Χορεύω) ξεχνούν τις λύπες τους.
- (Χρωματίζω) τη ζωγραφιά μου λερώθηκα.

Κουράγιο! Σε λίγο
φεύγουμε για διακοπές!

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Διαβάζω και συμπληρώνω ό,τι λείπει και τονίζω:

Τ...ν Κυριακ... τα ξαδέλφια μου κι εγώ συνηθ...ζουμ... να
πηγ...νουμ... στο λούνα παρκ τ...ς γειτονιάς.

Καθώς μπ...νεις, χαζ...εις τ' αμέτρητα φώτα: κόκκ...να,
κίτρ...να, πράσ...να και τα πολύχρωμα σημαϊάκια, τετράγωνα,
τριγων...κά, που ανεμ...ζουν με το βραδ...νό αεράκ... .

Ύστερα, τρέχουμ... ξεφων...ζ...ντας στα παιχνίδια:
ηλεκτρ...κά τρένα, ο μύλος με τ...ς βαρκούλες που
ανεβοκατεβ...νουν, η σκοποβολ... . Εγώ φοβάμ... να ανέβω στον
μύλ... αλλά τα ξαδέλφια μου με π...ρνουν μαζί τους
χαμογελ...ντας.

2. Υπογραμμίζω με κόκκινο τα ουσιαστικά και με πράσινο τα επίθετα του παραπάνω κειμένου.

3. Φτιάχνω φράσεις με επίθετα και ουσιαστικά, όπως στο παράδειγμα:

- ο δρόμος της εξοχής → ο εξοχικός δρόμος
 η φωνή του παιδιού →
 το τρένο που λειτουργεί με ηλεκτρισμό →

 ο περίπατος που γίνεται το βράδυ →

 η πλατεία που είναι κοντά →
 το αλογάκι που είναι από ξύλο →

4. Γράφω τους υπόλοιπους χρόνους:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

συνηθίζω		
ανεβοκατεβαίνω		
στρώνω		
χαζεύω		
χαμογελώ		
ξεφωνίζω		

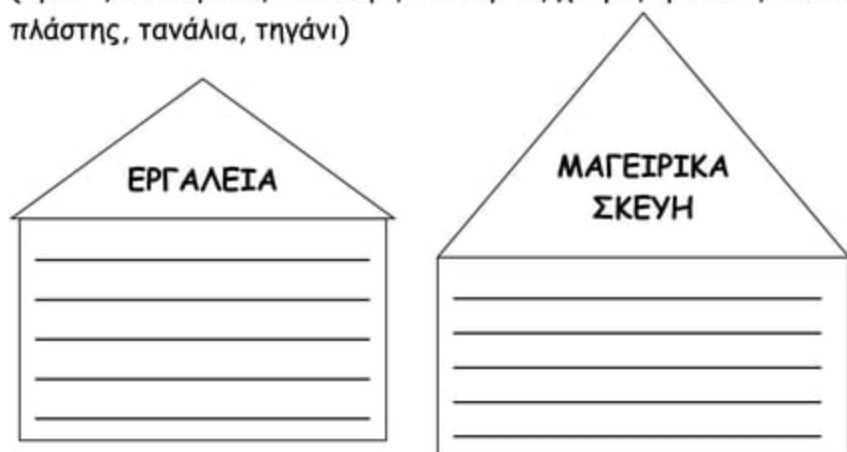

Καλοκαίρι, καλοκαίρι
 τι καλό μας έχεις φέρει;

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Γράφω τις λέξεις στο σπιτάκι που ταιριάζουν:

(πριόνι, κατσαρόλα, τσεκούρι, κατσαβίδι, χύτρα, τρυπάνι, κουτάλα, πλάστης, τανάλια, τηγάνι)

2. Γράφω τις λέξεις της παραπάνω παρένθεσης σε αλφαβητική σειρά:

3. Βάζω τα παρακάτω επιρρήματα στη σωστή στήλη:

(σήμερα, παντού, μετά, άγρια, απέναντι, όμορφα, τώρα, εδώ, γρήγορα, φέτος, δυνατά, δίπλα, προχτές, απότομα, πουθενά, ευχάριστα, κάτω, χτες)

ΧΡΟΝΙΚΑ	ΤΟΠΙΚΑ	ΤΡΟΠΙΚΑ

4. Γράφω τον Παρατατικό και τον Αόριστο των ρημάτων.
Προσέχω ιδιαίτερα τον **Αόριστο**:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

ζητώ

.....

ζήτησα

πατώ

.....

.....

συναντώ

.....

.....

τριπύ

.....

.....

ποτίζω

.....

.....

σκίζω

.....

.....

γυρίζω

.....

.....

δανείζω

.....

.....

δακρύζω

.....

.....

αθροίζω

.....

.....

πήζω

.....

.....

πρήζω

.....

.....

μένω

.....

.....

βγαίνω

.....

.....

λέω

.....

.....

στέλνω

.....

.....

Έρθε ο καιρός να με
φάτε! Καλή απόλαυση!

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Στο παρακάτω κείμενο κυκλώνω τα επίθετα και υπογραμμίζω τα ουσιαστικά:

Ήρθε το καλοκαίρι! Δροσερά φρούτα στολίζουν το τραπέζι μας. Τα ψυγεία γέμισαν με λαχταριστά παγωτά. Ο καιρός αλλάζει και ο ήλιος απλώνει τις καυτές αχτίδες του παντού. Ο ταξιδιάρης νους μας καταστρώνει ενδιαφέροντα σχέδια για αξέχαστες διακοπές.

2. Τώρα βρίσκω τα ρήματα και σημειώνω το γράμμα Ρ πάνω απ' αυτά.

3. Αναγνωρίζω τα παρακάτω ρήματα:

ήρθε : πρόσωπο αριθμού
..... (χρόνος)

καταστρώνεις :
.....

αλλάζουμε :
.....

4. Γράφω τα ρήματα στους υπόλοιπους χρόνους:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ: Κάνω κάτι τώρα
ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ: Έκανα κάτι χτες για πολλή ώρα
ΑΟΡΙΣΤΟΣ: Έκανα κάτι χτες για μια στιγμή

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
απλώνει		
γελάει		
στολίζουν		
	έμπαινα	
	πήγαινα	
	έβλεπα	
ανεβαίνω		
δένουμε		
πίνετε		
σταματώ		
έρχομαι		

Καλό Καλοκαίρι!

Ξεκούραση, παιχνίδι, ταξίδια, μπάνια στη θάλασσα, χαλάρωση και ευτυχισμένες στιγμές! Όμως τα πράγματα μπορεί να εξελιχθούν αλλιώς αν δεν είμαστε προσεκτικοί...

Όταν παίζουμε για ώρα κάτω από τον ήλιο:

- Φοράμε πάντα καπελάκι, γυαλιά ηλίου και τις σαγιονάρες μας.
- Βάζουμε αντιηλιακό στο σώμα και στο πρόσωπό μας και το ανανεώνουμε συνεχώς.
- Πίνουμε πολύ νερό, πολύ συχνά. Οχτώ ποτήρια νερό την ημέρα, αλλά και οι φυσικοί χυμοί είναι μια καλή λύση.
- Ξεκουραζόμαστε για λίγη ώρα, κάτω από τον ωραίο ίσκιο μιας μεγάλης ομπρέλας ή ενός δέντρου.
- Αποφεύγουμε τον ήλιο, κυρίως τις μεσημεριανές ώρες που καίει πολύ έντονα.

ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ! Δεν κολυμπάμε εάν δεν έχουν περάσει 3-4 ώρες από το φαγητό και αποφεύγουμε ταραγμένες θάλασσες, όσο έμπειροι κολυμβητές κι αν νιώθουμε.

Ευκαιρία τώρα που μπαίνουν τα σχολικά βιβλία στα ράφια, να κατέβουν βιβλία που μας αρέσουν, έτοιμα να τα ... φάμε, βιβλιοφάγοι μου!

Όποιος τον ήλιο αγαπά,
κάθεται και στη σκιά!
Βάζει αντιηλιακό
και πίνει άφθονο νερό.
Όταν ο ήλιος μεσουρανή,
πάει σπίτι να δροσιστεί.
Καπελάκι και γυαλιά
να μην ξεχνά να τα φορά!
Με φρούτα και νεράκι
όλο το καλοκαιράκι!

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΩΗ

σε πάντα για τον μαθητή

ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ | ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ | ΔΗΜΟΤΙΚΟ | ΓΥΜΝΑΣΙΟ | ΛΥΚΕΙΟ

Αβέρωφ 12-14, 16452 ☎ 210 9617817 @ info@zois-school.gr 🌐 www.zois-school.gr